

Välkomna till Arkivcentrum Syd

Ny termin, nya onsdagscaféer. Under **hösten 2026** uppmärksammar vi att det är 400 år sedan slaget vid Lund och det Skånska kriget. Men vi bjuder också på ett varierat innehåll med inblickar i anatomisalen i Lund, i naverlönnens landskap och i dansens värld samt mycket annat.

Missa inte heller höstens höjdpunkt:

Arkivens dag den 14 november.

Innan våra onsdagscaféer bjuder vi som vanligt på kaffe med dopp från kl. 14.30. Biljett hämtas i receptionen från kl. 14 samma dag.

<http://arkivcentrumsyd.se/onsdagscafe>

ARKIVCENTRUM SYD

september

Tisdagarna den 1 september, 8 och 15 september 18.15 - 20.45

Introduktionskurs i släktforskning

Arkivarie **Rolf Johansson** lär ut grunderna i släktforskning i de svenska arkiven. Omfattar tre tisdagskvällar om c:a 2,5 timmar per gång.

Vid **första träffen** ges information om Riksarkivet i Lund och vilka register som finns där. Du får veta om hur du hittar i Digitala forskarsalen hos Riksarkivet och hos Arkiv Digital samt vad du måste veta innan du börjar din forskning och hur du går till väga.

Vid **andra träffen** har du hunnit få fram lite grundfakta och får chans att prova på släktforskning med hjälp av dator.

Vid **tredje träffen** får du möjlighet att fördjupa dig ytterligare under sakkunnig ledning.

Avgift 400 kr/person. OBS! begränsat antal platser (10 st). Föranmälan senast fredagen den 28 augusti kl. 12.00 och endast till tel: 0722-33 18 58.

ONSDAGSCAFÉ

Onsdagen den 9 september kl. 15

Maria Jonn & Oscar E Kull – Den korrigerade historien

Mellan åren 1900 och 1907 skapade fotografen Maria Jonn, tillsammans med vykortsgivaren Oscar E Kull, en helt unik bildskatt av våra hembygder.

Jan Ottosson, sekreterare i Bara Härads hembygdsförening, leder oss genom dokument och bilder. Under seminariet tecknas en levande och korrigerad historia av dessa pionjärs faktiska liv och arbeten.

Foto: Kulturens bildarkiv, Kulturportal Lund

ONSDAGSCAFÉ

Onsdag 23 september kl 15

Gravkvarter 15 – Förintelsens svenska spår

Under våren och sommaren 1945 anlände omkring 30 000 befriade koncentrationslägerfångar till Sverige. De kom med Röda Korsets Vita bussar och med UNRRA:s Vita båtar – efter år av fångenskap, svält och förföljelse.

I Helsingborg togs många emot. Men för 116 människor blev Sverige inte början på återhämtning, utan slutet. De avled kort efter ankomsten. 69 av dem begravdes i ett och samma kvarter på Pålshögskyrkogård – utan namn,

utan anhöriga. Gravkvarter 15. Här vilar människor från 14 olika länder och flera trosinriktningar, sammanförda i döden av ett gemensamt öde – Förintelsen.

Historikern **Johan Andrée**, museichef vid Beredskapsmuseet, inledde 2021 ett forskningsprojekt med målet att identifiera de döda, ge dem tillbaka deras namn och återberätta deras livsberättelser – att återupprätta den historia som gått förlorad i arkivens tystnad.

oktober

Onsdag 7 oktober kl 15

Bevara Rörelse – att arkivera det flyktiga

Dansen som immateriellt kulturarv

Foto: Tilo Stengel

ONSDAGSCAFÉ

Hur bevarar man något som försvinner i samma ögonblick som det uppstår? Dans är ett av våra mest flyktiga kulturuttryck, men också en viktig del av vårt gemensamma kulturarv. Genom projektet *Bevara Rörelse* på Skånes Dansteater har arkivarien **Celine Orman** utvecklat metoder för att dokumentera och arkivera samtida dans genom intervjuer med publik, dansare och konstnärligt team.

Under föredraget berättar hon om arbetet med att fånga rörelser, upplevelser och minnen – sådant som sällan ryms i traditionella arkiv. Hur kan subjektiva berättelser bidra till framtidens historieskrivning? Och vad händer när arkivet öppnar sig för kroppsliga erfarenheter, känslor och en mångfald av perspektiv?

ONSDAGSCAFÉ

Onsdag 21 oktober kl 15

Det var ynkligt att se – Militärsjukvård under slaget vid Lund

Vad hände egentligen om man sårades under slaget vid Lund? Det har ofta talats och skrivits om hur många som omkom under slaget men inte om de många sårade. Tvärtom vad man kan tro så fanns det ett ganska välplanerat akutvårdssystem, åtminstone på danska sidan. Men ändå uppger de få källor som finns att situationen var katastrofal: Malmös gator var fulla av "blodige och halvdöda mennisker" och självaste danske övergeneralen Carl von Arensdorff red förgäves runt slagfältets utkanter på jakt efter hjälp för en sönderskjuten arm. Detta föredrag kommer att handla om de vårdmöjligheter som fanns och de som borde funnits där. Det kommer också handla om alla dem som miste livet den dagen och tiden efteråt. Berättar gör **Joanna Vadenbring** fil. dr. i historia.

november

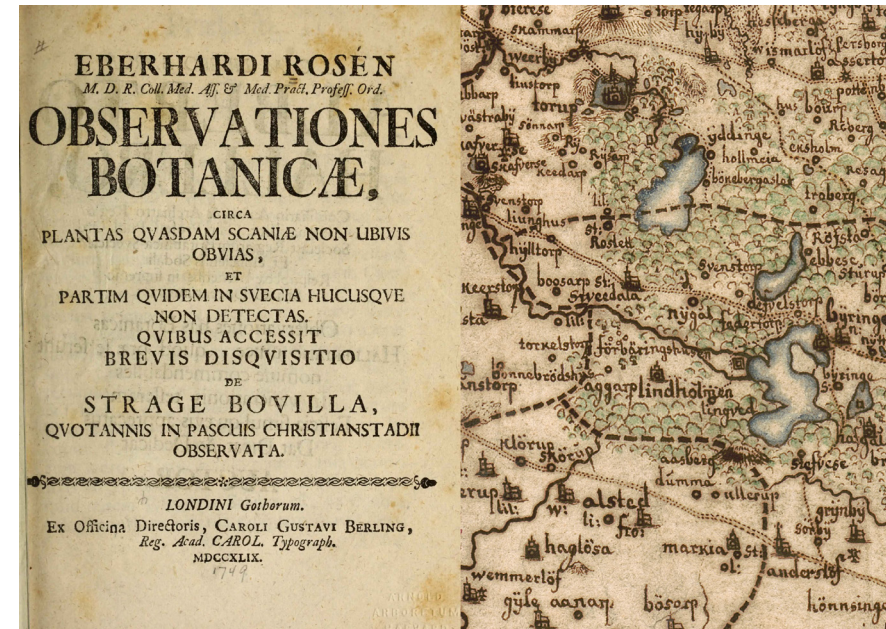
ONSDAGSCAFÉ

Onsdag 4 november kl 15

In dumetis Scaniae Aggarp - om naverlönnens historia i Skåne

Naverlönnen är vårt mest skånska träd! Denna eftermiddag berättar **Eric Wahlsteen** om upptäckten av naverlönnarna utanför Svedala, växtens tidiga historia, landskapets förändring och om det finns fler träd som kan betraktas som ursprungliga. Källmaterialet utgörs av kartor, tidig litteratur och historiska herbarier från Biologiska museet vid Arkivcentrum Syd.

Kollage med Anders Burnmans skånska karta från 1684

Lördagen 14 november kl 10-15

Arkivens dag – Tema: Människan och tekniken

Håll utkik på vår hemsida för program!

www.arkivcentrumsyd.se

ONSDAGSCAFÉ

Onsdag 18 november kl 15

Vem hamnade på anatomisalen?

Långt in på 1900-talet var anatomiundervisningen vid de svenska universiteterna beroende av kroppar som staten förfogade över genom tvång. På gruppnivå handlade det främst om fångar och självmördare, men hur ser bilden ut om man tittar på den på individnivå? Med hjälp av ett unikt material ur Lunds universitetsarkiv – den medicinska fakultetens så kallade likhandlingar – försöker arkivarie **Fredrik Tersmeden** svara på den frågan, och längs vägen finner han allt från pigor till baroner!

Hårlemans ritning till en anatomisk teater

ONSDAGSCAFÉ

Onsdag 2 december kl 15

Slaget vid Lund 1676

Danmark-Norge och Sverige med den östra riksdelen Finland var sedan Kalmarunionens definitiva upplösning 1523, och fram till det stora nordiska krigets slut 1721, inbegripna i en ständig konflikt om vilket av rikena som skulle vara det dominerande i Norden.

Under de många krigen med åtföljande fredsslut var det tydligt att Sverige och Danmark inte ensamma rädde över sina öden. Nederländerna, Frankrike och England med sina stora handelsintressen i området medförde att Norden drogs in i den europeiska storpolitiken.

Skånes karaktär av gränsprovins mellan Danmark och Sverige har påverkat landskapets öde vid krig och konflikter mellan de bögge länderna. För Danmark var Skåne, Halland och Blekinge mobiliserings- och upp- marschområde vid krigsföretag mot Sverige. De svenska intressena blev därmed givna; att vid krig hindra danskarna från att använda området och i förlängningen erövra landskapen.

En kulmen på denna konflikt var det Skånska kriget 1676-1679 som drabbade landskapet hårt. Den 4 december 1676 stod det stora slaget vid Lund som inte avgjorde kriget men som vid en dansk seger hade ändrat Skånes öde för lång tid. Föredraget handlar om förspelen till slaget, händelse- utvecklingen under själva slaget och hur minnet av slaget har förvaltats under de 350 år som gått. Ciceron är **Göran Larsson**, f.d. stadsarkivarie i Malmö och tidigare chef för Malmö Museum

december

Slaget vid Lund, tredje drabbningen - Målning av Johann Philip Lemke., Nationalmuseum, CC-BY-SA

Kalendarium

ARKIVCENTRUM SYD

- 1/9 • **Introduktionskurs i släktforskning, del 1** • kl 18.15-20.45*
- 8/9 • **Introduktionskurs i släktforskning, del 2** • kl 18.15-20.45*
- 9/9 • **Lina Jonn och Oscar E Kull** • Onsdagscafé kl 15
- 15/9 • **Introduktionskurs i släktforskning, del 3** • kl 18.15-20.45*
- 23/9 • **Gravkvarter 15 – Förintelsens svenska spår** • Onsdagscafé kl 15
- 7/10 • **Bevara Rörelse – att arkivera det flyktiga** • Onsdagscafé kl 15
- 21/10 • **Det var ynkligt att se – militärsjukvård** • Onsdagscafé kl 15
- 4/11 • **Om naverlönens historia i Skåne** • Onsdagscafé kl 15
- 14/11 • **Arkivens dag** • kl 10 -15
- 18/11 • **Vem hamnade på anatomisalen?** • Onsdagscafé kl. 15
- 2/12 • **Slaget vid Lund** • Onsdagscafé kl. 15

*Begränsat antal platser. Föranmälan krävs.

Arkivcentrum Syd

Besöksadress: Porfyrvägen 20

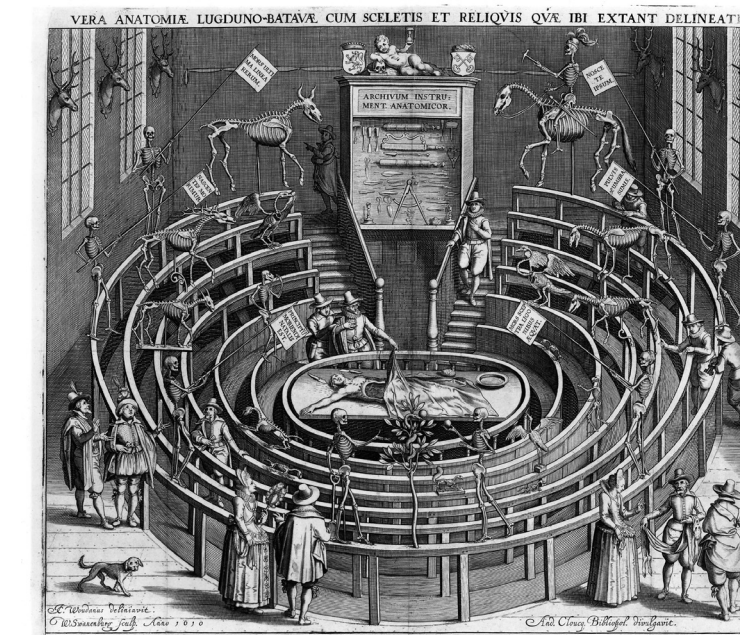
Postadress: Porfyrvägen 20, 224 78 LUND

Telefon: 046-222 17 00

Hemsida: www.arkivcentrumsyd.se

Omslagsbild: Anatomisk teater i Leiden - Willem Swanenburg / Jan Cornelisz. van 't Woudt - Museum Boerhaave - Public domain

Program
hösten 2026

ARKIVCENTRUM SYD